

Gledališka kritika

Hiša je Tartuffova. In pika

Molière: Tartuffe, režija Tin Grabnar,
Mestno gledališče ljubljansko,
ogled premiere 1. marca

Petra Vidali

Novi slovenski Tartuffe predvsem ne konča v zaporu. Predstava na odru Mestnega gledališča ljubljanskega v režiji mladega režiserja Tina Grabnarja (Mariborčan, letnik 1992) nas na srečo ne tolaži s tem, da so lahko hudo naivne odločitve brez hudih posledic. Danes bi nas res težko prepričali, da je mogoče kakorkoli izničiti pogodbo, s katero smo bili oškodovani, četudi smo jo podpisali nepoučeni, in enako težko verjamemo, da goljufi končajo za zapahi. No, saj že pri Molièru pogodbe ni bilo mogoče kar razveljaviti, pomagati si je moral z dodatnim zapletom, ki je potem prinesel čudežno odrešitev. Nova uprizoritev povsem sčrta zgodbo s "skrinjico" in "veleizdajo" (pa tudi nekaj likov, Orgonovega svaka Kleanta, birača, policijskega uradnika in služabnico Orgonove matere), velika hiša pač ostaja Tartuffova. Orgonova družina pa se v epilogu, združena v nesreči, stiska na delu odra pred kuliso.

Da bo namreč hiša nadvse pomemben faktor, napove Orgon že v prologu, ko nam jo ponosno pokaže s privzdigom kulise, pa tudi potem se scenografija (dobro pospremljena z glasbo) poigrava z menjavanjem in približevanjem ter oddaljevanjem prostorov. Arhitekturni in pohištveni stil sta nekako splošno stara in okinčana (takšna, da bi lahko bila vseč sodobnim novim

bogatunom), kostumografija pa historičnost posodobi s finimi detajli. Absolutno sodobno se sliši tudi prevod Primoža Viteza. Sicer pa ga ne slišimo integralnega, temveč zreduciranega na "osnovno zgodbo" intrige in kontraintrige.

Ta je v opisanem okviru, ki je tudi družbeni, potem prezentirana pretežno kot enostavna komika nravi in predvsem teles. Pred pretirano poenostavitvijo jo seveda varuje mojstrska ubeseditiv, v veliki meri pa tudi odlična igra. Natančneje, solidna igra celega kolektiva in izvrstna igra protagonistov. Jure Henigman je Orgona naredil ne kot zagretega kristjana, ampak bolj nekakšnega miroljubnega new age naivneža, Matej Puc pa Tartuffu (ki v Vitezovem prevodu ni več "svetohlinec", temveč "lažni vernik") izvalil vse predstavljive in nepredstavljive odtenke hlinjenja in pervertiranja. Jana Zupančič je suverena v kombiniranju čarov in pameti, na strani ženske modrosti se zelo dobro odreže kot služabnica tudi Mojca Funkl.

Predstava ne prinese radikalno novega branja in tudi ne novih odskih poetik, toda njena postavitev zapika je smiselna in pomenljiva. Je treba kaj reči o dveh Molièrih v enem tednu? (Prejšnji gledališki teden, brez dvoma pa tudi leto je zaznamoval Ljudomrznik v režiji Nine Rajič Kranjac v SLG Celje.) Naključje, seveda, naš čas in ta gledališka sezona nista nič bolj zrela zanj kot katerakoli druga, ni veliko avtorjev, ki bi bili tako visoko na lestvici večnosti. Po ogledu obeh predstav pa bi vendarle izpostavila Molièrov "aktualni" moment: zmagoslavje žensk. Celimena v Ljudomrzniku in (sicer uprizoritveno manj izpostavljeni) Elmira in služabnica Dorina v Tartuffu so polne, žive in prekleto bistrske ženske, ki podpirajo, hm, tri vogale hiše, ki jo zakockajo moški. Molière je eden redkih starih mojstrov, ki so znali ženskam dati pomembne vloge, in to je v času, ki - upravičeno - preštevava prostor, ki jim je odmerjen, treba izpostaviti.

Odlična igra novodobnih vernikov in lažnih vernikov

Ustvarjalci predstave

Prevajalec in avtor priredbe Primož Vitez, režiser Tin Grabnar, dramaturginja Brina Klampfer, scenograf Dorian Šilec Petek, kostumografka Sara Smrajc Žnidarčič, avtor glasbe Mitja Vrhovnik Smrekar, lektorica Barbara Rogelj, oblikovalec svetlobe Andrej Hajdinjak oblikovalec zvoka Sašo Dragaš, asistentka lektorice (študijsko) Jera Krečič. Nastopajo: Matej Puc, Jure Henigman, Jana Zupančič, Bernarda Oman, Lena Hribar, Jernej Gašperin, Mojca Funkl in Matej Zemljič k. g.

Jana Zupančič, Matej Puc in
Jure Henigman v osrednjih - izvrstnih -
vlogah Foto: MGL